

PROJEKTI

O DELAVNICAH PROJEKTA INCOME

V športnem žargonu bi lahko rekli, da projekt INCOME (www.life-income.si) začne igro v zadnji četrtini, saj se sredi prihodnjega leta že zaključuje. Njegov dolgoročni cilj je trajnostna raba vodnih virov v Ljubljani in tako varnejša oskrba s pitno vodo, projektni dosežki pa imajo širšo uporabno vrednost in niso le lokalni. V zadnjem letu smo se med drugim posvetili delavnicam, ki so namenjene širjenju informacij o projektu, predvsem pa zbiranju idej in komentarjev predstavnikov strokovne in splošne javnosti. Doslej smo organizirali štiri od šestih načrtovanih delavnic.

1. delavnica: Register onesnaževalcev – zadetek INCOME v polno ali slepa ulica? (oktober 2010)

Udeleženci delavnice so se seznanili z registrom onesnaževalcev, ki je bil vzpostavljen v okviru projekta. S projektnim delom so sodelujoči potrdili skrb zbujačo ugotovitev, da v Sloveniji ne poznamo mehanizma, ki bi omogočal takojšnjo sledljivost nevarnih kemikalij od uvoznika oziroma proizvajalca do uporabnika. Treba je preveriti primernost dosedanjega zbiranja okoljskih podatkov, zato da bi bile te zbirke lahko večnamenske. Srečanje smo končali s predlogom, da je smiselno osredotočiti metapodatkovne zbirke na državni ravni in vzpostaviti metodologijo, ki bo v vsakem trenutku omogočila sledljivost nevarnih snovi na celotnem slovenskem ozemlju.

2. delavnica: Kmetovanje in vodovarstveni prostor – kako premostiti navzkrižje interesov? (januar 2011)

Druga delavnica je bila usmerjena v iskanje rešitev za sočasno ohranitev oskrbe s pitno vodo in kmetovanja na vodovarstvenih območjih (VVO). Strinjali smo se, da je usmerjanje kmetovanja na VVO I in VVO IIA, kakor izhaja iz veljavne zakonodaje, nesprejemljivo, saj je sveženj enakih ali podobnih ukrepov na vseh VVO v Sloveniji nerazumen in neizvedljiv. Treba bi bilo določiti poseben sklop ukrepov glede na različne naravne danosti (višina padavin in razredčitve onesnaževal, vrsta tal itd.). Kmetje potrebujejo tudi vzdržno in uravnoteženo ureditev nadomestil za izpad dohodka zaradi prilagoditve ukrepom vodovarstvenega režima, ki je pogoj za ekološko

sprejemljivo kmetijstvo. Odnosi med deležniki še niso vzpostavljeni in so zaradi neurejenih razmer občasno konfliktni.

3. delavnica: Deseletja divjih odlagališč. Ali res ne zmoremo najti poti do učinkovitih rešitev? (maj 2011)

O nelegalnih odlagališčih smo spregovorili, ker poleg svoje vizualne neprivlačnosti ogrožajo zdravje ljudi in naravno okolje, obenem pa prinašajo stroške. Zgolj sprotne čiščenje ni dolgoročno rešitev. Sanacija nelegalnih odlagališč je neustrezno lotevanje problematike, treba je namreč začeti pri vzrokih za njihovo pojavljanje in spodbujevalnih dejavnikih. Pristojni organi na lokalni in državni ravni te problematike ne obravnavajo kot ene od prednostnih nalog. V slovenskem prostoru ne poznamo medijsko odmevnih primerov, ko bi bile fizične ali pravne osebe, ki so odpadke nelegalno odložile, tudi sankcionirane. Udeleženci so predlagali, da se namesto medijsko izpostavi nekaj uspešno rešenih problemov. Razvili smo izvorno idejo, da je primerno razmisliti o možnosti podeljevanja koncesij tudi za saniranje nelegalnih odlagališč ter ne zgolj za zbiranje in predelavo gradbenih odpadkov, kar je med gospodarsko recesijo nova gospodarska priložnost za gradbeni sektor.

4. delavnica: Ali je trajnostna raba vodovarstvenega prostora uresničljiv cilj? (junij 2011)

Udeleženci so menili, da je varovanje vodovarstvenega prostora na obstoječi način, ki ga opredeljuje zakonodaja, mogoče, a ne brez dodatnih ukrepov. Zakonodaja je namreč v praksi neučinkovita, ker se ne upoštevajo podzakonski akti, ukrepi v njih pa niso nedvoumno določeni. Zato se pri pogojnem dopuščanju posegov omogoča preveč, popušča se nekaterim interesnim skupinam, neustrezen je tudi inšpekcijski nadzor, posledice pa so trajne in nepopravljive. Prostorsko načrtovanje na VVO ne obravnava razvojnih in varstvenih zahtev ter drugih javnih koristi enakovredno, saj nad njimi večinoma prevladuje interes kapitala in investitorjev. »Razvoj« je treba razumeti v pozitivnem pomenu, vendar »razvoj na VVO« zaradi preteklih izkušenj prepogosto povežemo s parcialnimi interesi. Za uspešno reševanje te problematike bi bilo po mnenju udeležencev treba največ storiti pri izpopolnitvi znanja in ozaveščenosti osebja, ki sodeluje v odločevalskih procesih, in vzpostaviti mehanizme za spodbujanje sodelovanja strok.

Upravljanje vodovarstvenega prostora je zahtevna naloga. Foto: Anže Godec

Razprava v skupinah na 4 INCOME delavnici. Foto: Nika Serdoner

okolje & prostor

7

PROJEKTI

september 2011

Kaj smo se iz delavnic naučili?

Na delavnicah se potrjuje znano dejstvo: učinkovita komunikacija med vpletenimi stranmi in odkrit dialog sta temelj za reševanje problemov. Če k temu lahko kaj prispevate, vas že danes vabimo, da se odzovete javnemu povabilu na preostali dve načrtovani delavnici INCOME.

Dr. Brigita Jamnik,
JP Vodovod-Kanalizacija,
brigita.jamnik@vo-ka.si.

ZAKLJUČNA KONFERENCA MEDOSSIC – SPODBUJANJE EKINOVAJIJ

Ob izteku projekta MEDOSSIC je bila v Novem mestu 1. junija zaključna konferenca, na kateri so partnerji predstavili končne ugotovitve in rezultate. Projekt je bil usmerjen v krepitev strateškega sodelovanja med podjetniki in akterji razvojno-podpornega okolja, njegov osnovni namen pa je bil vzpostaviti boljše inovacijsko okolje za trajnostni razvoj v sodelujočih regijah.

Sredozemlje so projektni partnerji prepoznali kot prostor z veliko priložnostmi pri ekoinoviranju. Projekt je temeljil na naslednjih ugotovitvah stanja: v podjetjih za te dejavnosti praviloma nimajo dovolj potrebnih informacij, znanja in denarja; za sistematično delo na tem področju ni dovolj razvita inovacijska kultura. Tako so partnerji v projektu oblikovali dejavnosti za dajanje podpore deležnikom pri ekoinoviranju.

Glavni cilj projekta je bil v vsaki regiji vzpostaviti pilotno strukturo ali program, ki spodbuja inovatorje in podjetja ter jim daje konkretno podporo v vseh fazah inovacijskega procesa. Obenem se podpora osredotoča na zagotavljanje boljše informacij, svetovanje in izobraževanje o programih, pobudah in ukrepih, ki jih države zagotavljajo inovatorjem. Pilotni projekti so bili zelo raznovrstni, izvedeni ukrepi pa so bili odziv na težave v posameznih regijah.

Kar deset partnerjev iz sedmih držav je dve leti analiziralo podorna okolja za ekoinovacije, uvedlo nekatere rešitve in hkrati predlagalo systemske dopolnitve glede na dobre prakse iz različnih regij. Na zaključni konferenci so se partnerji strinjali, da so uspešnejše tiste regije, v katerih imajo ekoinovacije boljše podporo na državni ravni. Gospodarstvo pa je v teh primerih tudi generator vlaganja v raziskave in razvoj v sodelovanju z inštituti.

Pri projektu je sodelovalo deset partnerjev iz sedmih držav.

Na zaključni konferenci so se partnerji strinjali, da so uspešnejše tiste regije, v katerih imajo ekoinovacije boljše podporo na državni ravni.

Ključni izzivi vseh sredozemskih držav so povezani z energijsko učinkovitostjo, obnovljivimi viri energije, trajnostnim transportom in turizmom ter upravljanjem voda. Pri tem je treba opozoriti na te prednosti in priložnosti: spodbujanje ozaveščenosti glede pomena povezanosti in sodelovanja med zasebnim sektorjem in institucijami znanja oz. organizacijami, usmerjenimi v raziskovanje in razvoj (več pozornosti dobrim praksam, zagotavljanje podpore pri iskanju finančnih virov za inoviranje); velika zmogljivost za spodbujanje zaključitve inovacijskih procesov in hitrejšega prodora ekoloških inovacij na trge; večje spodbujanje zavedanja o pomenu ekoloških inovacij in ekoloških proizvodov in storitev med potrošniki, tako pa oblikovanje t. i. kulture inoviranja.

Z analizami stanja so v Sloveniji v sodelovanju z Institutom »Jožef Stefan« našli ovire za ekoinovacije predvsem v togi in razdrobljeni birokraciji, nizki zavesti prebivalcev, prešibki povezanosti med raziskovalnimi institucijami in podjetji ter preniknih finančnih podporah.

Na podlagi analiz so partnerji projekta MEDOSSIC izvedli pilotne projekte in na zaključni konferenci predstavili posamezne primere. Pilotni projekti upoštevajo zagotavljanje informacij, usmerjeno svetovanje (razpisi, sredstva EU, pomoči državnih institucij), spodbujanje informiranosti in povezanosti na vseh ravneh, učenje specifičnega znanja in motiviranje ter prenos tehnologij v proizvodnjo (Italija). V Notranjsko-kraški regiji so se odločili za spodbujanje inovativnega podjetništva, povezovanje med različnimi podjetji ter mreženje med njimi in institucijami na regionalni in državni ravni. Ciper se je na primer odločil za ekoinovacijsko mrežo na spletu ter za uveljavljanje z ekofestivali in podporo uvajanju zelenih javnih naročil.

Deset partnerjev projekta MEDOSSIC prihaja iz sedmih držav: RRA Notranjsko-kraške regije, Regionalni razvojni center Koper in Razvojni center Novo mesto iz Slovenije; Larnaca District Development Agency s Cipra; Eastern Crete Development Organization iz Grčije; TecnoMarche – Scientific and Technology Park of Marche Region in DELTA 2000 Soc. Cons. a.r.l. come iz Italije; Provincial Government of Malagat iz Španije; RRA Porin iz kandidatke Hrvaške ter Direktorat za srednja in mala podjetja iz potencialne kandidatke Črne gore. Projekt je potekal po programu transnacionalnega sodelovanja Mediteran in je bil sofinanciran iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Mateja Simčič, RRA Notranjsko-kraške regije,
mateja.simcic@rra-nkr.si